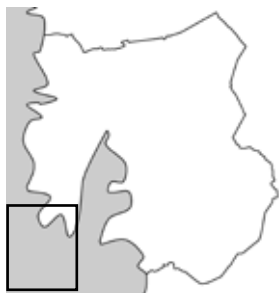

41

NIDINGEN

Naturvärde: BZGKL, Klass I.

Omfattning: Nidingen med omgivande vattenområde.

Kommundel: 4 Onsala.

Befintligt skydd: Naturreservat.

Areal: Ca 725 ha, varav 13,5 ha land.

Beskrivning

Nidingen är belägen ca fem sjömil eller 7 km sydväst om Onsalahalvön. Ön är ca 1 km lång, 300 meter bred och som mest 4 meter hög. Nidingen är omgiven av undervattensrev, ökända sedan lång tid tillbaka bland sjöfarare. Ön är troligen toppen av en stötsidesdrumlin, dvs moränmaterial avlagrat på stötsidan av en bergklack. Troligtvis finns berg på ca 10 meters djup på Nidingens västra sida och på ca 60 meter på den östra sidan. På drumlinen har avsatts flera ändmoränryggar. Ändmoräner finns kring ön bl a i form av de tre reven Klockfots-, Havra- och Holländarrevet. På de mellersta och östra delarna av ön finns vackra klapperstensfält.

Nidingen räknas som en av västkustens förnämsta fågelöar. Här finns Sveriges enda koloni av tretåig mås, Hallands största tobisgrisslekoloni samt häckande roskarl, en på västkusten mycket sällsynt fågel. Ett trettiotal fågelarter har konstaterats häcka på ön, men flera av dessa är tillfälliga gäster och enbart 18 arter återkommer varje år. Intressantast av dessa är de stora kolonierna av skärpiplärka och fiskmås samt ett stort antal ejder. Övriga regelbundna häckfåglar är gråtrut, havstrut, silltrut, gravand, småskrake, större strandpipare, hussvala, sädesärta, stenskvätta och stare. Under vår- och höstflyttningen rastar många småfåglar på Nidingen tack vare det strategiska läget. Under vinterhalvåret håller ett stort antal skärnäppor till på ön.

På själva ön finns varken däggdjur, reptiler eller groddjur bofasta. Vår, sommar och höst förekommer stora mängder knubbsäl i vattnen kring Nidingen. Enstaka gråsäl kan också ses. I grundområdena fiskas bl a ål, flatfisk och hummer.

Det vindexponerade läget, havssalt som yr in vid stormar samt tångdeponering längs stränderna är tre viktiga faktorer som formar vegetationen på Nidingen. De få träden och buskarna är krypande och låga. Ön domineras av torr gräshed med inslag av strandäng. På strandängen finns t ex strandglim, skörbjuggsört, trift, marviol, strandkål, gulkämpar och strandaster. Sällsynta arter på ön är t ex marrisp, strandmalört, strandärt och strandbeta. Strandbetan har troligen sin rikligaste förekomst i landet på Nidingens driftvallar. I vattnen kring ön är algfloran rik med välutvecklade tångbälten. För en utförligare beskrivning av fauna och flora, se Unger

Skala 1:50000. Nidingen 1:1.

1982 och 1997. Omfattande ornitologisk forskning bedrivs på Nidingen av Nidingens fågelstation.

Nidingen är Sveriges äldsta fyrplats och den enda med dubbelfyr. Fyren byggdes 1623 och överlämnades till Sverige 1645. Idag finns på ön tre fyrtorn, tre bostadshus och tre ekonomibyggnader. De två äldre fyrtornen är byggnadsminnesmärken.

Nidingen är riksintresse för naturvård, del av objekt NN 5 Kungsbacka-fjorden- S Onsalahalvön-Nidingen-Rolfsån, och för kulturmiljövård, objekt KN 7 Nidingens fyrplats. Området är ett av regeringen godkänt natura 2000-område (SPA/pSCI).

Bedömning

Området har ett geovetenskapligt intresse som en drumlin, överlagrad av ändmoräner, som svallats och delvis omlagrats av havet. De botaniska värdena är stora med en tydlig vegetationszonering och med flera rariteter. Fågellivet är i flera avseenden unikt fr a som häckningslokal. Nidingen har stor betydelse för ornitologisk forskning.

”Syftet med reservatet är att bevara de grunda vattenområdena fria från ingrepp som kan äventyra deras biologiska och kvartärgeologiska värden, att bevara det rika fågellivet samt att bevara en kulturhistoriskt intressant fyrplatsmiljö” (citat från reservatbeslutet).

Referenser

- Länsstyrelsens beslut om naturreservat 1980-01-25.
- Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande nr 1988:17.
- Länsstyrelsen. 2001. Områden av riksintresse för naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.
- Löf, J. 1986. Nidingen. Historik och naturförhållanden på en nordhalländsk fyrplats. Opubl.
- Strand, V. 2002. Natura 2000. Regeringsgodkända områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2002:01.
- Unger, U. 1982. Vegetation och fauna inom Nidingens naturreservat. Meddelande nr 15 från Nidingens fågelstation.
- Unger, U. 1997. Nidingen. I Georgsson, K. et al. 1997. Hallands flora sid. 203-205.

